

aut omnibus in theologia studentibus, seu æquè in ingeniosis, sed eis qui in puritate cordis, & charitate magis proficiunt. Deniq; ad istam intelligentiam, & euidenciam credendorum hortatur fideles, præsertim maiores, beatissimus princeps apostolici chorii, in prima sua loquens canonica: Parati semper ad satisfactionem omnipotenti vos rationem de easq; in vobis est, fide & spe. Vnde & sanctus Leo Papa dixit in homiliis, Non ambigimus cordis vestris ita radium respicendisse diuinum, vt quod mentibus vestris fide est in situum, sit etiam intelligentia comprehensum. Itemq; Non solum, inquit, credatis, sed & sapienter intelligatis, atq; intelligenter noscatis. Hominum vnus fuit sanctus frater Aegidius, qui noluit dicere, Credo in deum, sed scio Deum. Et maxime Seraphicus ille Franciscus.

¶ Hinc demum Richardus de scto Victore, in prologo de trinitate disseruit: Sicut in fide totius boni est inchoatio, sic in cognitione totius est boni consummatio, atq; pfectio. Feramur ergo ad perfectionem, & quibus possumus profectu gradibus properemus ad fidei cognitionem. Satagamus vt possumus, vt intelligamus, quod credimus. Insuper, de lumine prædicto inter lumen fidei, & lumen gloriæ medio, subuliter iuxta sublimem experientiam suam, exponit sanctus Bernardus illud Job: In manibus Deus abscondit lucem, & præcipit ei, vt rursus adueniat; annunciat in de amico, q; possessio eius sit, & ad eam possit ascendere. Quo circa scribit Bernardus: Electis etenim & dilectis aliquando lumen quoddam vultus Dei ostendit, sicut lumen clausum in manibus, quod laet, & patet ad arbitriū tenētis, vt in hoc qd in transcurso videre permittitur, inardescat ad possessiōnem plenam luminis sempiterni. Cui ut aliquate nus innotescat id, quod ei desiderat, inquit quasi piran siens gra præstringit sensum amātis, & eripit eū sibi, & rapit in diem, qui est a tumultu rerum ad gaudia silentij. Hæc Bernardus. In hoc lumine veritates fidei euidentur, & prorsus indubitanter cernunt. Præterea quod ait Durandus, priā simul esse non posse, s; gradum quantumcunq; remissum, vt auctoritatis, roni & experientiæ obuiare. Ai. nāq; Philosophus: Vnumquodq; tanto plus tale est, quanto impmixtus suo contrario. A distans quoq; in distans non pertingitur, nisi p mediū: & dum ab extremo contrario in extremum contrarium tenditur, fit reductio qdā in medium, ut a calidissimo in frigidissimum, s; in naturalem processum: s; in inferno eatur, & perueniatur a calore nimio ad aquas nium, sine temperamento & medio tali, vt sup Apocalypsim, & Job tangit Albertus. Experimur quoq; dum vehemeter frigentes accedimus ignem, q; frigus in nobis paulatim remittitur, & calor successiue inducitur: sicq; calor & frigus in eodem sunt simul s; in aliquem gradum, quemadmodū caligo, & lux in aurora. Deinde quoq; obijcit Durandus, fidē nō hñe rōnē cogentē, alioquin meritū fidei tolleretur: soluit, rñdendo qd non hñe rationem demonstratiuā, qua veritas ipsa comprehendatur, potest tñ habere certitudinē qua sciat esse a Deo, alioquin beatissima virgo Maria, q; certisime nouit se concepit filium Dei: & apostoli, qui indubitantissime agnouerunt se recepisse spiritum sanctum, & instructos ab ipso: atq; propheta, q; certe sciebat se diuinitus inspiratos, meritum fidei amississent. Quo circa sciendum, quia (vt ait Thomas in Secunda Secunda questione secunda) ratio humana seu argumentum, dupliciter se potest habere ad id, quod fides proponit. Primò antecederet, ita qd homo sine tali ratione non crederet, & sic ratio mi-

1. Petri. 3.

Leo

Aegidius qdā Minorita Franciscus Richardus

Job. 37.

Bernardus

Durandi rationes soluuntur

Contraria sunt in eodem gradu remissum.

Job. 34.

T. Agnas art. 10.

Ratio humana se

nuit meritum fidei. Secundo consequenter, sic quod homo crederet propter Dei auctoritatem, etiam ratione cessante: tñ amore veritatis plenius cognoscere, querit fidei argumenta. Cætera, q; Durandus scribit in hac questione, vt q; fides habitualiter manet in patria, & consilia quardam, pertransio: quia & alibi opportuniū habent tractari.

¶ Amplius, positioni, qua Thomas & Richardus dicunt theologiam esse scientiam, concordat Aegidius: qui soluendo quandam instantiam, ait: Scētia ista demonstrat non ut geometria, sed vt perspectiua, suppositis. Articulis fidei: qui (vt dictum est) per se noti sunt in scientia altiori, in ipse beatorum, & quoniam etiam artes, q; sic procedunt, scientiæ dici possunt, theologia quoque scientia dicitur.

¶ Nunc soluenda sunt rōnes ante oppositum. Et dicendum ad primam, q; sapientia, & scientia fructe, & propriè sumpta, sunt habitus intellectuales diuersi. Sic enim sapientia est notitia diuinorum, scientia humanorum. Extensè verò acceptæ, coincidunt, & vnum pro alio frequenter accipiunt, & sicut philosophia, sic suo modo theologia vocatur rerum diuinorum, & humanarum cognitio. Hinc 13. de trinitate loquitur Augustinus. Nec ista duo, videlicet sapientia, & scientia, ita accipiunt, quasi nō liceat notitiā, q; est diuinis, nominari scientiam: nec eam, q; est de humanis, vocari sapientiam, tū cum dicat Apostolus, Alij p spm datur sermo sapientiæ, alij sermo sciē, ideo propriè loquendo distinguuntur. ¶ Ad secundam Alexander, & Richardus rñdēt, qd de particularibus gestis, actibusq; humanis fit mentio in scripturis, non vt singularia sunt, sed prout significatiua sunt myseriorum, & informatiua actuum humanorum: sicut fit sermo de occisione Abel, qui fuit figura passionis Christi, & martyrum: & de factis Abrae, Iacob, David, atq; similitū. Tractat quoq; de talibus sacra scriptura, in quantum in eis relucet prophetia, mira, iustitia, omnipotentia Dei. Potest etiam dici, q; singularia in quantum iam facta, & præterita, habēt quādam necessitatem, & certā notitiā. ¶ Ad tertiam rñdetur, qd scientia humana directæ, & propriè est vniuersaliū, sed vniuersale, est quadruplex. Primū in predicando, vt hō. Scdm in exemplando, vt forma soluturis. Tertium in significando, vt Iacob contrahens cum Rachele ac Lia, significat quemlibet iustū se occupatē in vita cōtēplatiua, & actiua. Quartum in cauendo, vt Deus est vniuersalis cā creationis, Chīs vniuersalis, est causa reparationis. Et de quolibet horū vniuersaliū agit in scripturis. ¶ Ad quartā dicēdū, qd scriptura procedit ex principijs in altiori scia, p se notis, scilicet: expōsitū est.

Solutio obiectio. num.

Sapientia & scientia quodq; coincidunt

Augustinus.

1. Cor. 12.

2.

Gen. 4.

4.

3.

Quadruplex vniuersale. Gen. 29.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

habere ad fidem simpliciter.

Aegidius Romanus

Solutio obiectio. num.

Sapientia & scientia quodq; coincidunt

Augustinus.

1. Cor. 12.

2.

Gen. 4.

4.

3.

Quadruplex vniuersale. Gen. 29.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

continet